

Compromís i Esquerra Unida han rebutjat de coalitzar-se amb Esquerra Republicana del País Valencià als comicis valencians. “Som presoners del xantatge emocional de la dreta”, es plany Agustí Cerdà, president de la formació, per a qui el nacionalisme de Compromís és “molt modulad, de vegades fins i tot dissimulat”.

EVA MAREZ

“Compromís no és més valencianista que EUPV”

El 9 de setembre del 2013, a la conferència del País Valencià, ERPV va definir l’“espai valencià de decisió” com a àmbit d’actuació, cosa que representava un gir estratègic important. No ha estat prou valorat per segons quines formacions? No s’ha entès bé?

—És un gir important, d’alguns graus, que estableix quines són les nostres prioritats. És un gir que, en un partit de la longitud d’eslora del nostre, costa de fer. Ara només cal que la gent de fora ho entenga. Hi ha una adaptació a la realitat del País Valencià, de Catalunya i del conjunt dels Països Catalans. Això encara durà un temps: a nivell intern, caldrà ser coherent, i de fora estant, hauran de

percebre aquest gir, que situa el vaixell d’Esquerra Republicana en unes altres coordenades.

—Potser n’hi ha que pensen que aquest ha estat un gir obligat per la conjuntura política catalana, però que en el fons no era desitjat.

—No, no ha estat un gir obligat. Les circumstàncies et porten cap a aquí...

—Les circumstàncies obliguen a fer-ho, vaja.

—Passa que la realitat s’imposa, simplement això. A Catalunya, el procés cap a la independència ja és molt avançat. Els altres territoris han de buscar el seu camí, que algun dia potser serà confluent, tal com desitgem a Esquerra. El canvi no és l’objectiu, sinó la manera

d’aconseguir-lo. N’hi havia que es pensaven que seria tot d’una, però la realitat és que hi ha territoris diferents, realitats diferents.

—Fem memòria. L’any 2003, ERPV va presentar-se per primera vegada a les eleccions valencianes. El 2007 també va fer-ho en solitari, malgrat el naixement del primer Compromís, que aplegava Esquerra Unida i el Bloc. Per què no s’hi van afegir?

—Per múltiples raons. En primer lloc, perquè no vam tenir ningú que ens apadrinara. Estàvem en una altra estratègia i els intents d’alguna gent no van ser suficients, però en qualsevol cas vam arribar a una certa entesa amb gent del Bloc. Vam arribar a consensuar un nom comú, País Valencià Sí, però bé, no va poder ser. Una vegada Uxue Barkos [diputada de Geroa Bai al Congrés espanyol] va explicar-me que Nafarroa Bai va nàixer després de diversos intents infructuosos.

—El 22 de maig del 2011 també es van presentar en solitari al País Valencià, malgrat que el fantasma del tripartit ja no hi era.

—Sí, però el context encara no era del tot favorable. Va ser a continuació, amb motiu de les eleccions generals del novembre, quan vam plantejar a Compromís d'anar plegats amb Diego Gómez [ex-president d'Escola Valenciana] com a candidat. Hauria estat un candidat més transversal, del món valencianista, però finalment van escollir [Joan] Baldoví [ex-alcald de Sueca amb el Bloc Nacionalista Valencià], que no era ben bé el perfil que buscàvem.

—Si Compromís haguera optat per Gómez, l'acord hauria estat possible?

—Això caldria preguntar-ho a ells. Amb Baldoví aquest acord no resultava tan fàcil, però amb el Diego sí que ho hauria sigut. Tenien el dret legítim d'escollir el seu candidat, era una decisió sobirana que havien d'adoptar ells, i van adoptar-la.

—A les eleccions europees de l'any passat, es produeix un altre acostament.

—Sí, vam proposar-los d'anar junts i van rebutjar-ho. Ja ho entenc, perquè la composició de Compromís és molt complexa. Malgrat l'entrada del Bloc a l'ALE [Aliança Lliure Europea], que Esquerra havia vetat fins una mica abans, tampoc no va ser possible llavors. Era un estira-i-arroña que s'allargava massa temps i amb aquest gest vam mirar de destesar la corda, però no va ser suficient. A l'època de [Àngel] Colom ells també van voler anar amb nosaltres a les europees i vam ser nosaltres els que vam dir-los que no. Ara m'arriben notícies que Jordi Sebastià [eurodiputat de Compromís] i Ernest Maragall [eurodiputat d'Esquerra], que seuen l'un al costat de l'altre al Parlament, treballen molt bé conjuntament. Hi ha bona sintonia i fan molt bona feina pels nostres territoris. Em sembla perfecte!

—La percepció de Compromís, de Catalunya estant, coincideix amb la que teniu vosaltres?

—No.

—En què es diferencia?

—Ni que siga per la distància, l'apreciació ha de ser diferent. No tenim un marc comunicacional que ens permeta conèixer-nos els uns als altres. Segurament, la imatge que tinc d'Iniciativa i de Joan Herrera tampoc no és la que ells tenen allà.

—Compromís és percebut com a més nacionalista del que realment és?

—Jo no sóc qui per dir si són més o menys nacionalistes. Són el que són, res més. En funció dels seus actes, els anem coneixent. El seu és un nacionalisme molt modulad, de vegades fins i tot dissimulat. És el seu, i punt. Jo no done patents de valencianista ni de nacionalista.

—El pes del nacionalisme al si de Compromís és tan elevat com ho era a l'antiga UPV o al Bloc mateix?

—Crec que en té menys, però també crec que ha guanyat en maduresa i en moltes altres coses que abans no tenia. En conjunt, el discurs és més potent que no ho era ara fa uns anys. Valore les passes que han fet, són molt importants.

—Amb vista a les eleccions valencianes d'enguany, primer de tot, vostè va picar a la porta d'Esquerra Unida, però.

—No és ben bé així. Açò no és com eixir a la plaça a veure amb qui festeges. Després de la conferència de novembre del 2013 decidim que, ateses les circumstàncies, hem de sumar forces. "Poseu-hi el muscle", "heu d'ajudar", "heu de tirar el PP", "ja n'hi ha prou"... Aquests són els comentaris que ens arriben, i som permeables. Ens ho demanava el nostre propi entorn. És ací quan obrim converses amb unes altres formacions. A nosaltres ens hauria agradat un front ampli contra el PP.

—Fins i tot amb Podem?

—Fins i tot amb el PSOE.

—...

—Si algú és capaç de fer fora el PP sense el PSOE, jo m'hi apunte. Però de moment, pel que jo sé, ens cal el PSOE per tirar el PP. Per què no fer-ho de punta a punta, doncs? Nosaltres no hem eixit a defensar els interessos del nostre partit, sinó allò que pensem que és bo per al nostre país.

—Es reuneixen amb Esquerra Unida i els diuen que...

—Que deixem passar les europees [del 25 de maig del 2014], que encara no s'havien celebrat, i que després ja en parlàrem.

—I paral·lelament, vostès també dialoguen amb una comissió del Bloc.

—Amb ells, els primers contactes són el juliol del l'any passat.

—Hi havia cap acord preferent en concret, al si d'ERPV?

—Hi havia tendències diverses. Mantenim acords municipals amb Compromís i amb Esquerra Unida, cadascú

aporta uns valors i unes experiències positives. A Gandia ara fins i tot ens hem posat d'acord tots tres i alguns independents.

—I com van evolucionar les converses amb el Bloc i amb EUPV?

—Amb el Bloc eren més formals, i amb Esquerra Unida, més informals. Amb Esquerra Unida, en canvi, ens trobem més sovint a la batalla quotidiana, als escenaris de la lluita diària: contra els desnonaments, en defensa de la sanitat pública...

—Compromís no hi és?

—Sí, també, però més a la taula que no al carrer... Bé, no importa, el fet cert és que les converses amb ells i amb Esquerra Unida han estat molt positives. Som molt a prop, com mai no ho havíem estat. Si els d'Esquerra podem jugar el paper d'unir-nos tots plegats, cosa que ara com ara pot semblar una quimera, una cabòria, trobe que fariem un gran servei a aquest país. Tenim una relació cordial amb tothom.

—El Bloc els proposa incloure un o dos noms al terç final de la llista a les Corts, sense opcions d'eixida, i Esquerra ho accepta. Però l'obstacle per arribar a un acord amb Compromís no era el Bloc, precisament...

—No m'importa gens. M'importa saber que farem unes quantes candidatures locals conjuntes i que això permetrà que hi haja regidors valencianistes i d'esquerres a molts ajuntaments, i que en algun cas serviran per desallotjar el PP. Hem de ser seriosos i cadascú ha d'assumir les seues responsabilitats. La direcció d'ERPV va donar l'ordre de negociar, negociar, negociar i negociar. I arribar a acords, i sumar i sumar i sumar. Són els altres, els que han de respondre del que han fet. Per nosaltres no ha sigut, i ho intentarem novament més endavant.

—Quina opinió té Agustí Cerdà de Mónica Oltra?

—És una política interessant que ha canviat bastant el pelatge polític del País Valencià en els últims temps. Hem coincidit moltes vegades, la conec de fa molt de temps, i encara que no és tan fluida com a mi m'agradaria, mantenim una relació cordial. Ens tenim molt de respecte, però veiem el món d'una manera diferent.

—Ella opina que Esquerra és un partit monotemàtic, obsedit amb la independència.

—És una qüestió d'ignorància, vol dir que coneix poquet Esquerra, no li interessa gaire. La convida a conèixer millor Esquerra perquè s'adone que hi ha molta més policromia i moltes més idees que l'estricta independència. Alguna d'elles, fins i tot les fa servir, com per exemple la nostra denúncia del mal finançament, que ve de lluny i els ha vingut molt bé. Cap partit no és monotemàtic, de fet. A Catalunya, les prioritats són les que són, i al País Valencià, unes altres, i fer passar les unes per les altres és un embolic que no duu enlloc.

—**La relació amb el diputat Fran Ferri, el cap de llista a les Corts per Castelló –Vicent Marzà– i la secretària d'Organització del Bloc –Àgueda Micó– és més fluida que no amb Mònica Oltra?**

—Amb ells hi ha més sintonia, més afinitats ideològiques que no amb la Mònica.

—**Hi ha més afinitat ideològica entre ells i Esquerra que entre ells i Oltra?**

—Sí, és evident que sí. Vicent Marzà s'ha autodefinint independentista, igual com jo. Mai no li he sentit dir a Mònica que és independentista, més aviat tot el contrari.

—**Ferri, Marzà o Micó són valors emergents del Bloc que ve. Serà més fàcil entendre's-hi, per a Esquerra? Una futura entesa amb Compromís seria una possibilitat més real, així?**

—Sí. Pense que és una possibilitat molt real. Ens hem passat molts anys discutint sobre coses que eren inútils, sobre carrerons sense eixida, i tant ells com nosaltres estem en un punt de maduresa ideal per tal de buscar escenaris compartits. Hem de bastir un front ampli d'esquerres, valencianista i sobiranista, aquest és el magma en què ens trobaríem a gust. Ara bé, hi ha voluntat política de construir aquest front? Per part nostra, sí.

—**De sobiranistes, no n'hi ha gaires, al País Valencià.**

—Potser n'hi ha més que no ens imaginem.

—**Esquerra Unida s'hi podria incloure, per exemple?**

—A Esquerra Unida hi ha molt de sobiranista. O molt de federalista. Compromís no està gaire lluny d'això, per cert, sinó que es troba en les coordina-

des de l'Espanya plural i el federalisme. És més valencianista Compromís que Esquerra Unida? Jo diria que no. Compromís no és més valencianista que Esquerra Unida. El seu model d'Estat no es diferencia molt, més enllà dels matisos. El que han de ser capaços de dir és que el País Valencià, com a subjecte polític, ha de poder prendre les seues pròpies decisions, de manera autònoma. La candidata de Compromís pot dir que els valencians, autònomament de la resta de subjectes polítics, tenen la capacitat de prendre decisions? Sí? Aleshores sí que és més valencianista que Esquerra Unida. O no, perquè els d'Esquerra Unida ja han dit que el País Valencià té dret a decidir.

—**Esquerra ha arribat a nombrosos acords preelectorals locals amb EUPV –una vintena, si fa no fa, entre els quals a Alacant i, molt probablement, a València– però en canvi EUPV ha declinat d'anar coalitzats a les Corts. Què us sembla?**

—Nosaltres hem actuat amb honradesa, de dubtes no n'hem tingut, hem volgut unir forces allà on ha estat possible, i ho continuarem fent. Em fa l'efecte que els marcs conceptuals de què parlava [el lingüista George] Lakoff han pesat massa: l'elefant Rita, l'elefant Rus, l'elefant PP... Això és un mal símptoma, amb vista al futur. Quan jugues dins del marc conceptual de l'altre, acabes fent el que ell vol. Els convida a alliberar-se dels marcs de l'adversari, que són els de la ideologia

i la classe dominant d'aquest país. Si no, costarà de fer canvis.

—**A Navarra és natural que hi haja partits que parlen de l'espai nacional basc i que hi facen pinya, però al País Valencià encara resulta més còmode pactar amb partits de Ceuta o de Castella que no amb uns altres que mantenen lligams amb Catalunya. Aquesta ha sigut una altra victòria de la dreta?**

—Sí, i explica per què porten tants anys al poder. No hem estat capaços d'alterar el marc conceptual dels valencians. Som presoners del xantatge emocional de la dreta, però bé, quan algú vulga alliberar-se, que avise. Els resultarà molt gratificant. Jo continuaré oferint aquesta entesa, ens cal una catarsi de dalt a baix, deslliurar-nos dels xantatges i parlar de política obertament, sense por. Has de subvertir el marc dels altres i anar imposant el teu, i si no tens la valentia intel·lectual de fer-ho, de superar aquest llast ideològic, se'm fa difícil pensar que hi haurà grans canvis, properament. No ens cal un canvi de Govern i prou, sinó que al darrere hi haja un bagatge ideològic, quelcom de diferent. Hem d'alliberar-nos de la cotilla ideològica que ens han imposat la dreta i l'espanyolisme. Confie que les generacions que vindran, tant les d'Esquerra Unida com les de Compromís, estaran en condicions de trencar aquest marc.

Victor Maceda